

TÁJÉKOZTATÓ A FELTÉTELESSÉGRŐL

2023

NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA

2023-tól a Kölcsönös Megfeleltetés némiképp átalakul a zöldítés egyes elemeinek a beépülésével, ez lesz az ún. megerősített feltételességi rendszer vagy más néven Feltételesség.

Ennek keretében, meg kell felelni a:

- Jogszámban Foglalt Gazdálkodási követelményeknek - JFGK (11db)
- Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapotra vonatkozó elvárások – HMKÁ (9db)

Ez az alapvető és horizontális követelményrendszer minden közvetlen terület és állat alapú támogatásra jogosult gazdálkodó számára kötelező a támogatásokért cserébe.

HMKÁ1 Állandó gyepek fenntartása az állandó gyepek mezőgazdasági területhez viszonyított aránya alapján.

- Eddig is elvárt volt a Zöldítés keretében. Lényegi változás nincs.

Az állandó gyepterületet fenn kell tartani országos szinten a 2018-as referenciaévnek megfelelő mértékben. Ha a csökkenés országosan több mint 5% a referenciaévhez képest, és az állandó gyepterület tárgyévi összterülete 0,5%-ot meghaladó mértékben csökken, akkor visszaállítási kötelezettség lesz. Visszaállításra az a mezőgazdasági termelő kötelezhető, aki a csökkenés évét megelőző két naptári évben tört fel gyepterületet, kivétel, ha ezt erdősítés céljából tette (nem beleértve az energetikai faültetvényt, valamint a karácsonyfa ültetvényt)

HMKÁ2 Vizes élőhelyek és tőzeglápok megőrzése 2025-től

HMKÁ3 A tarlóégetés tilalma – Eddig is szerepelt a tarló, nád, növényi maradványok égetésének tilalma, kivétel zárlati károsítók megjelenése esetét.

HMKÁ4 A vízfolyások mentén védelmi sávok kialakítása. Az eddig ismertekhez képest változott, műtrágya esetében 2 m-ről 5 m-re (szigorúbb, mint a Nitrátrendelet jelenleg), és bekerült a növényvédőszer használat tilalma is. A vízfolyások és völgyzáró gátas halastavak mentén 5 méteres sávban - vízvédelmi sáv - nem juttatható ki műtrágya, szerves trágya és növényvédőszer. Tavak esetében ez a sáv 20 méter, de alapesetben termelés folytatható.

HMKÁ5 A talajromlás és a talajerózió kockázatát csökkentő talajművelés, ideértve a lejtők dőlésszögének figyelembevételét is – jelentősen bővült a csak feltételekkel termeszthető növények köre. A 12%-nál nagyobb lejtésű területen kapás növények - beleértve a kukoricát és a napraforgót is - termesztése, valamint az őszi káposztarepce 24 cm-nél nagyobb sortávolságon való termesztése tilos, kivéve direktvetés, szintvonalas művelés, illetve a rétegvonalakkal párhuzamos, illetve erózióvédelmi sávok kialakítása mellett.

Az erózióvédelmi sávnak a tábla lejtővel párhuzamos tengelyén legalább 100 méterenként jelen kell lennie, azzal, hogy:

- a. amennyiben a tábla lejtővel párhuzamos oldalai átlagosan kevesebb mint 30 méterre futnak egymástól, úgy az erózióvédelmi sávnak össze kell kötnie a tábla két szélét, illetve
- b. amennyiben a tábla lejtővel párhuzamos oldalai átlagosan 30 és 50 méter között futnak egymástól, az erózióvédelmi sávnak legalább 30 méter hosszúnak kell lennie és a sáv valamint a tábla széle közötti távolság nem lehet nagyobb 10 méternél, illetve
- c. amennyiben a tábla lejtővel párhuzamos oldalai átlagosan több mint 50 méterre futnak egymástól, úgy az erózióvédelmi sávnak olyan hosszúnak kell lennie, hogy a tábla két szélén egyenként legfeljebb 10 méteres távolság lehet a sáv vége és a tábla széle között.

A tábla 12% feletti lejtésű: ha 2 hektárnál kisebb terület esetében az adott tábla területének több mint 50%-a 12%-nál nagyobb lejtésű terüle, illetve 2 hektáros vagy annál nagyobb területű táblák esetében a 12%-nál nagyobb lejtésű terület nagysága meghaladja az 1 hektárt.

HMKÁ6 Minimális talajborításra vonatkozó előírások – Az előírás az ismertekhez képest kismértékben változott. Talajtakarást kell biztosítani a nyári és őszi betakarítású kultúrák lekerülése után:

- őszi kultúra – beleértve a legalább december 31-ig fenntartott másodvetést - vetésével, amit az előző kultúra lekerülése után az agronómiailag indokolt időn belül el kell vetni vagy,
- amennyiben a nyári betakarítású kultúra lekerülése és az őszi kultúra elvetése között egy hónapnál több idő telik el, úgy az agronómiailag indokolt időn felüli periódusban a tarló fenntartásával vagy másodvetéssel;
- a tarló szeptember 30-áig történő megőrzésével, azzal, hogy tarlóval borított területen legfeljebb sekély tarlólántás és ápolás végezhető;

Az agronómiailag indokolt idő azt jelenti, hogy legfeljebb 30 napig lehet talajtakarás nélkül a terület, a következő növény vetése előtt.

Az ültetvény kivágása esetén a kivágás és az újraterülpítés között gondoskodni kell a talajtakarásról, figyelemmel az előkészítő munkálatokhoz szükséges időre.

A 12% feletti lejtésű ültetvényekben legalább mulcsozással vagy egynyári növények vetésével gondoskodni kell a sorköztakarásról.

HMKÁ7 Vetésváltás a szántóterületeken, kivéve a víz alatt álló kultúrákat – változott.

A mezőgazdasági termelőnek a mezőgazdasági üzem teljes szántóterületén gondoskodni kell az éves vetésváltás megvalósulásáról (2023-ban mentesség). Könnyítés, hogy megvalósítható úgy is a vetésváltás, ha a tárgyévben a mezőgazdasági üzem szántóterületén a legalább 33,33%-án valósít meg vetésváltást, és megvalósul az, hogy megvalósul a vetésváltás legfeljebb három éven belül úgy, hogy a három évből legalább egyszer különböző, az egységes kérelem rendelet szerinti főnövényt termeszt, mint a másik két évben. Másodvetés is beleszámít a vetésváltásba, azonban a másodvetésnek nem lehet közös komponense sem az elő-, sem az utóveteménnyel. Burgonya, napraforgó, káposztarepce, szójabab, cukorrépa, olajtök, valamint dinnye önmaga után nem vethető (10 hektár alatti szántóterület esetében sem). A vetőmag termesztés céljából vetett hibridkukorica egymás után legfeljebb négy évig termesztendő.

Ökológiai gazdálkodás szerint tanúsított területek automatikusan megfelelnek ezen előírásnak.

HMKÁ8 Biológiai sokféleség megőrzése

A mezőgazdasági üzem szántóterületének, vagy legalább 4%-át nem termelő tájképi elemnek és területnek – beleértve a parlagon hagyott területet is – kell borítania vagy legalább 7%-át nem termelő tájképi elemnek és területnek – beleértve a parlagon hagyott területet is –, növényvédő szerek használata nélküli másodvetés vagy nitrogénmegkötő növényeknek (fémzárolt vetőmag) kell borítania, azzal, hogy a 7 %-ból 3%-nak parlagon hagyott területnek vagy nem termelési célú tájképi elemnek kell lennie. Az elemek szorzószámai a zöldítési rendelethez képest nem változtak, az új elemek kaptak pontokat.

2023-ban élelmiszercélú növény termesztendő a parlagon (AÖP-ben nem). A parlagot takarni kell (zöld növényi borítottság, gyommentesen tartás kaszálás, legeltetés, mechanikai)

Mentesség HMKÁ7, illetve HMKÁ8 esetében:

- a mezőgazdasági üzem szántóterülete 10 hektárnál kevesebb,
- a mezőgazdasági üzem mezőgazdasági területének több mint 75%-a állandó gyeppel, vagy rizs termesztésére vagy ezek kombinációjára használják,
- a mezőgazdasági üzem szántóterületének több mint 75%-a gyeppel vagy parlag vagy hüvelyes növények - szója kivételével, mivel az önmaga után nem termesztendő - termesztésére használják.

Nem termelő területnek a következő, jogszerű földhasználattal érintett földterületek vehetők figyelembe – parlag, ökológiai jelentőségű másodvetés, nitrogénmegkötő növények- veszélyes és inváziós növények ellen védekezni kell.

Nem termelő tájképi elem, jogszerű földhasználattal érintett földterületek vehetők figyelembe- védett tájképi elem, táblaszegély, kis vizes élőhely, fás-cserjés sáv, nem termelő beruházás keretében létrehozott erózió-védelmi létesítmény, erózióvédelmi sáv, vízvédelmi sáv – ez utóbbi csak akkor, ha termelést nem végeznek rajta. Ezen elemek a szántóföldi tábla részei, s ezek együtt alkotják a %-os arány kiszámításának alapját, illetve támogatható területek.

HMKÁ9 Környezeti szempontból érzékeny állandó gyepterületként megjelölt gyepterületek átalakításának vagy felszántásának tilalma a Natura 2000 területeken – Ezen szabályzás a Natura 2000 rendelet óta jelen van hazánkban.

JFGK1. Mezőgazdasági eredetű foszfátszennyezés és az öntözési célú vízhasználatra (szél és vízerózió, gazdálkodási napló vezetése mindenkinek) – Öntözni csak megfelelő engedéllyel lehet, valamint a szél és vízerózió megakadályozásának megfelelően kell gazdálkodni. A MePAR eróziós fedvénye az alap.

JFGK2. Mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezés elleni védelem. Volt, s marad.

JFGK3-4. Natura 2000 madár és élőhelyvédelem (erdőre is kifejtve) Volt, s marad.

JFGK5. Élelmiszerbiztonság Volt, s marad.

JFGK6. Egyes hormon- vagy tiroosztikus hatású anyagokra és β -antagonistákra vonatkozó felhasználási tilalom az állattenyésztésben. Volt.

JFGK7-8. Növényvédő szerek, valamint a növényvédőszer csomagolóeszköz hulladékok kezelése, tárolása, felhasználása. Volt, kicsit bővült.

JFGK9. Állatjólét (borjak védelme). Volt.

JFGK10. Állatjólét (sertések védelme). Volt

JFGK11. Állatjólét (mezőgazdasági haszonállatok védelme) Volt

Az alkalmazandó szankciók mértékét a rendelet részletesen tartalmazza. Fontos, hogy a meg nem felelés esetén üzemi szintű %-os támogatás megvonás kerül megállapításra.

A részletes szabályokat a [14/2023. \(IV. 19.\) AM rendelet](#) az Európai Mezőgazdasági Garanciaalapról, valamint az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapról nyújtott támogatások igénybevétele során alkalmazandó feltételekről (Feltételeesség rendelet) szóló rendelet tartalmazza. További információ a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara [KAP 2023-2027](#) aloldalán olvasható.